

**ABORDATGE DE L'ABSENTISME AL MUNICIPI DE PALMA
CURS 2009-2010**

Sr. Director/ Sra. Directora,

Al començament d'aquest curs escolar 2009-2010 s'ha iniciat la revisió de l'abordatge d'un tema, l'absentisme, que requereix de la feina conjunta entre la Conselleria d'Educació i Cultura i la Regidoria de l'Àrea Benestar Social, Treball, Participació i Cultura de l'Ajuntament de Palma.

Recordant la llarga trajectòria de treball conjunt, podem destacar:

- Curs 2000-2001: Conveni entre les dues administracions per a l'eradicació de l'absentisme escolar.
- Cursos 2004-2006: Protocol consensuat d'Atenció a l'infant i jove absentista al municipi de Palma.
- Curs 2005-2006: Es produeix un canvi entre:
 1. Etapa de primària: *Full de comunicació de casos d'absentisme.*
 2. Etapa de secundària: *Full de detecció de situacions de risc social.*

Aquest canvi es va fonamentar en la consideració de l'absentisme com un factor més de risc i la necessitat d'un abordatge psicosocial i socioeducatiu dels joves des d'un vessant interprofessional i integral. Això va fer que s'ampliàs el ventall d'atenció a situacions de risc familiar i social, on estan incloses les dificultats d'adaptació al context educatiu.

Durant aquests cursos el *Full de detecció de situacions de risc social* ha facilitat el diàleg i la col·laboració entre els dos àmbits, l'educatiu i el social, canviant la visió de derivació per la de treball conjunt.

És per això que us volem comunicar, tant als Centres Educatius com als Centres Municipals de Serveis Socials del municipi de Palma, que les dues administracions hem consensuat ampliar l'ús del *Full de detecció de situacions de risc social* també a Educació Infantil i Primària.

Aquest Full s'ha revisat i adaptat perquè pugui reflectir situacions de les diferents etapes escolars: Infantil, Primària i Secundària. Adjuntam el nou model, que està obert a propostes de millora, acompanyat d'un document explicatiu.

Així mateix, recordam que tots aquells casos d'indicis d'abusos, maltractament o greu desemparament han de ser notificats directament al Servei de Protecció de Menors i Família, tal com marca la Llei 1/96 d'obligat compliment per a tots els professionals.

El present Full serà VIGENT a partir del 8 de març de 2010 per a les etapes d'Educació Infantil, Primària i Secundària. La seva implementació serà revisada el mes de juny de cada curs escolar.

Atentament,

Miquel Perelló Oliver

Director General d'Innovació
i Formació del Professorat

Marian Feliu Landa

Directora General de
Benestar Social

Palma, 4 de març de 2010

DOCUMENT QUE AFECTA LA INTIMITAT DE LES PERSONES, SUBJECTE A RESERVA I CONFIDENCIALITAT (Art. 18 de la Constitució Espanyola, L.O. 15/1999 de Protecció de dades de caràcter personal i L.O. 15/1996 de Protecció Jurídica del Menor).

**FULL DE DETECCIÓ
DE SITUACIONS DE RISC SOCIAL ALS CENTRES EDUCATIUS
(INFANTIL-PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA)
PETICIÓ DE COL-LABORACIÓ**

DIRIGIT AL CAP DE SECTOR DEL CENTRE MUNICIPAL DE SERVEIS

SOCIALS _____

DATA:

EMÈS PER:

NOM I LLINATGES (DOCENT) _____

CENTRE D'EDUCACIÓ INFANTIL I PRIMÀRIA _____

CENTRE D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA _____

Carrer _____

PÚBLIC	
CONCERTAT	

TELÈFON: _____ **FAX:** _____

E-MAIL: _____

IMPORTANT

- 1.- Sempre s'informarà la família abans de fer la comunicació a Serveis Socials.**
- 2.- En cas d'haver-hi indicadors o sospites de maltractaments físics i/o psicològics, d'abusos sexuals i/o de negligència física/psicològica és el propi centre educatiu que ha de notificar la situació al Servei de Protecció de Menors (article 13 de la Llei 1/1996, de Protecció Jurídica del Menor, que es reproduïx a continuació).**

Article 13 . Obligacions dels ciutadans i deure reserva

1. Tota persona o autoritat, i especialment aquells que per la seva professió o funció, detectin una situació de risc o possible desemparament d'un menor, ho comunicaran a l'autoritat o als seus agents més propers, sense perjudici de prestar-li l'auxili immediat que precisi.

2. Qualsevol persona o autoritat que tengui coneixement que un menor no està escolaritzat o no assisteix al centre escolar de forma habitual i sense justificació, durant el període obligatori, haurà de posar-ho en coneixement de les autoritats públiques competents, que adoptaran les mesures necessàries per a la seva escolarització.

3. Les autoritats i les persones que per la seva professió o funció coneguin el cas actuaran amb la deguda reserva. En les actuacions s'evitarà tota interferència innecessària en la vida del menor.

DOCUMENT QUE AFECTA LA INTIMITAT DE LES PERSONES, SUBJECTE A RESERVA I CONFIDENCIALITAT (Art. 18 de la Constitució Espanyola, L.O. 15/1999 de Protecció de dades de caràcter personal i L.O. 15/1996 de Protecció Jurídica del Menor).

CARACTERÍSTIQUES PERSONALS I DE RELACIÓ

Alguns aspectes a tenir en compte: **relació de l'alumne amb el professorat** (adequada, inexistent, desafiant, no compleix normes, no respecta límits, mentides reiterades, dificultat per assumir responsabilitats, respectuosa...), **relació de l'alumne amb els seus companys/es** (adequada, inexistent, agressiva, respectuosa, baralles, conflictiva, líder, actitud passiva, rebuig, assetjament...), **aïllament social** (manca de xarxa d'iguals, dificultats d'establir relacions, relació només mateixa cultura...), **aspectes de cura personal** (higiene, vestimenta...), **problemes de salut mental***, **discapacitat**, **nivell d'habilitats socials i de comunicació**, **autoestima i maneig emocional**, **aspectes culturals** (és immigrant, des de quan viu a Mallorca, pertany a una minoria ètnica...), **existència o no de consum de substàncies tòxiques**.

* Els Serveis Socials podran intervenir sempre que estigui en tractament en els serveis especialitzats

RELACIONS I SITUACIÓ FAMILIAR

Alguns aspectes a tenir en compte: **Relació entre la família i el centre educatiu** (fluida o puntual, bona o dolenta, de col·laboració, família absent o poc implicada: no assisteixen a reunions, ni acudeixen quan se'ls cita, ni col·laboren amb el professor...), **atenció i cura dels pares cap al fill/s** (atenció adequada o existència de signes de desatenció: - Aspecte físic notòriament descurat quant a higiene i vestimenta.

- Arriba al centre sense desdejunar i/o presenta gana desmesurada.
- Sembla cansat, es dorm a classe.
- Acudeix al centre malalt, no rep tractament mèdic adequat.
- Manca de supervisió, el/s fill/s passen molt de temps tot sols.
- Sobrecàrrega d'obligacions familiars.

relació entre els membres de la família (manca de comunicació, menyspreu, relació afectiva...), **aspectes de competències parentals** (permissivitat, "col·leguisme", autoritarisme, sobreproteccionisme...), **informació general de la família** (aspectes laborals, unitat de convivència, aspectes econòmics...).

DOCUMENT QUE AFECTA LA INTIMITAT DE LES PERSONES, SUBJECTE A RESERVA I CONFIDENCIALITAT (Art. 18 de la Constitució Espanyola, L.O. 15/1999 de Protecció de dades de caràcter personal i L.O. 15/1996 de Protecció Jurídica del Menor).

RELACIONS FORA DE L'ENTORN ESCOLAR

Alguns aspectes a tenir en compte: **entorn en què es mou** (carrer, bars, recreatius, espais públics...), **participació amb colles/grups marginals amb transgressió de normes, grup d'amics més grans, activitats realitzades al temps lliure...**

DESCRIPCIÓ DEL TREBALL REALITZAT DES DEL CENTRE EDUCATIU DAVANT LA SITUACIÓ DE DIFICULTAT

Alguns aspectes a tenir en compte: **actuacions i intervencions dels professionals del centre educatiu (tutor, director, cap d'estudis, professionals de l'EOEP, docents del Departament d'Orientació): entrevistes i cites amb els progenitors, entrevistes i cites amb l'alumne, adaptacions curriculars individuals, programes de suport educatiu, etc).** Especificar els resultats assolits.
Coordinació amb serveis externs: Serveis Socials, Salut mental...

QUÈ PROPOSA EL CENTRE EDUCATIU QUÈ POT FER SERVEIS SOCIALS?

ALTRES

Possibles aspectes a tenir en compte: Interessos, motivacions, aficions...

DOCUMENT EXPLICATIU DEL "FULL DE DETECCIÓ DE RISC SOCIAL ALS CENTRES EDUCATIUS. PETICIÓ DE COMPLEMENTACIÓ"

Amb l'objectiu de clarificar l'ús d'aquest full cal tenir presents les següents consideracions:

- ✓ **Els centres educatius d'infantil, primària i secundària del municipi de Palma des del moment de la seva recepció i fins a finalitzar el curs 2009-2010, empraran el *Full de detecció de situacions de risc social als centres educatius* per establir contactes i treballar conjuntament amb els centres municipals de serveis socials els casos d'absentisme escolar i altres situacions de risc social.**
- ✓ **Informació a les famílies:** El Centre Educatiu (CE a partir d'ara) sempre informará a la família prèviament a fer la comunicació al Centre Municipal de Serveis Socials (a partir d'ara CMSS).
- ✓ **Doble finalitat:**
 - Recollir la informació que té el CE referida a una situació de risc detectada.
 - Petició de col·laboració entre el CE i el CMSS. A partir de que el CMSS reb el Full de detecció de risc, es consensuarà el pla de feina, per desenvolupar una intervenció conjunta i fer un seguiment regular del procés. El seguiment dels casos a l'estiu, es farà des dels CMSS sempre que hi hagi un pla de feina conjunt consensuat prèviament. Per tant, es recomana evitar en lo possible enviar el Full després del mes d'abril.
- ✓ Necessitat d'una **intervenció contínua** d'un curs per a un altre. A principi de curs s'ha de reprendre la intervenció des del centre educatiu, d'aquells casos que estan en procés.
- ✓ **Interlocutor entre el CE i els CMSS:** En coherència amb les Instruccions de la Conselleria d'Educació pel que fa a l'absentisme, l'interlocutor dels Centres Educatius amb els CMSS seran els professionals de Serveis a la Comunitat dels EOEPS i els Orientadors del DO.
- ✓ El **receptor del Full** per part de Serveis Socials és el **Cap de sector** del CMSS que hi pertoqui segons el domicili de l'alumne. El Cap de sector assignarà el cas al professional/s que consideri. Es pot enviar per e-mail en document adjunt en format PDF o en mà.
- ✓ En aquells **casos on hi hagi establerta una coordinació periòdica** entre CE i CMSS, l'ús del *Full de detecció de situacions de risc social*, serà opcional i a criteri dels professionals implicats.

✓ **En relació als infants/joves absentistes desconeguts o no localitzables per part del Centre escolar.**

Pel que fa a les situacions d'alumnes absentistes desconeguts, no localitzables després de varis intents, el CE contactarà amb el cap de sector, o en qui ell delegui del CMSS que hi pertoqui, per saber si l'alumne té expedient obert. En aquest cas serà atès des del CMSS. Si l'alumne no té expedient, el centre educatiu remetrà la informació a Fiscalia de Menors.

Quan es comunica a Serveis Socials i quan es comunica al Servei de Protecció al menor?

- ✓ **Es comunicaran directament al Servei de Protecció de Menors** les situacions amb indicadors de sospites de maltractes físics i/o psicològics, d'abusos sexuals i/o negligència física/psicològica (art. 13 de la Llei 1/1996, de Protecció Jurídica del Menor). S'emprarà el Registre de Comunicació de casos al servei de Protecció del menor de l'IMAS. En aquests casos, Serveis Socials aporta informe, si escau, a petició del Servei de Protecció de Menors o de Fiscalia.

Abans d'efectuar aquesta comunicació, els centres educatius poden contactar amb el cap de sector del CMSS que hi pertoqui per saber si té expedient obert i així informar d'aquesta comunicació i facilitar-ne les actuacions.

- ✓ **Es comunicarà directament i es demanarà col·laboració a Serveis Socials** les situacions de risc reflectides al full a l'apartat Situació/ns que causa/en la petició de col·laboració.

Si el CE valora que aquestes situacions reflectides al full són greus han de comunicar directament al Servei de Protecció de Menors.

Si malgrat després d'haver treballat conjuntament, CE i CMSS, la situació de risc persisteix i/o s'agreuja (els progenitors no reconeixen les dificultats, no col·laboren, no s'involucren en la resolució ni en el seus compromisos del pla de feina i no hi ha pronòstic de millora) es farà notificació conjunta al Servei de Protecció de Menors, mitjançant el Registre de Comunicació de casos al servei de Protecció del menor.

La notificació conjunta suposa:

- Consignar a l'apartat Sol·licitant, les dades del professional referent del CE i del professional referent del CMSS.
- Fer constar la informació tant del CE com del CMSS, aportant els informes que es considerin oportuns.
- Rúbrica dels professionals derivants.
- El CE, si ho considera, enviarà còpia a Fiscalia.